

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa M. R. S.
przeciwko Sądowi Rejonowemu w K.
o uznanie wypowiedzenia warunków umowy o pracę za bezskuteczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 28 września 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 października 2015 r. oddalono apelację M. R. S. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 maja 2015 r., którym oddalono jej powództwo przeciwko Sądowi Rejonowemu w K. o uznanie wypowiedzenia warunków umowy o pracę za bezskuteczne.

Sąd drugiej instancji, dzielając ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, uznał że pozwany prawidłowo rozwiązał stosunek pracy.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną złożyła powódka, zaskarżając orzeczenie Sądu Okręgowego w całości i zarzucając naruszenie prawa:

- materialnego, tj. art. 45 § 1 w związku z art. 42 § 1 k.p. przez jego błędną wykładnię i uznanie zasadności wypowiedzenia umowy o pracę;

- procesowego, tj. art. 233 k.p.c. polegające na niedokonaniu przez Sąd wszechstronnego rozważenia sprawy, co doprowadziło do błędnej oceny wiarygodności i mocy dowodów;
- procesowego, tj. art. 382 k.p.c. polegające na zaniechaniu rozważenia na nowo materiału dowodowego i tym samym zaniechania swobodnej oceny dowodów w toku postępowania odwoławczego;

Mając powyższe na uwadze skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu.

W skardze został zawarty wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania. Jako podstawę autor skargi wskazał na nieważność postępowania, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi w kontekście podstaw kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania. Z treści wniosku wynikają trzy podstawy wskazujące na konieczność merytorycznego rozpoznania sprawy. Jednak zostały one zredagowane ułomnie, co wyklucza nadanie sprawie dalszego biegu.

1. Nie występuje w sprawie nieważność postępowania. Skarżący stoi na stanowisku, że Sąd Okręgowy wadliwie oznaczył stronę pozwaną. Jego zdaniem, pozwanym powinien być Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w K. Na poparcie stawianej tezy skarżący odwołuje się do przepisów Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego. Z treści uzasadnienia można domniemać (co jest kolejną słabością wniesionego środka), gdyż nie zostało to wyrażone wprost, że chodzi o art. 379 pkt 2 k.p.c. Formułując ów zarzut autor skargi zapomina o ewentualnej reakcji z art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. Natomiast zupełnie pomija fakt, że sporna sprawa toczy się z powództwa pracownika przeciwko pracodawcy. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy rządzi się swoistą specyfiką. Przede wszystkim bierną legitymację procesową posiada pracodawca. Zgodnie z art. 3 k.p. taki status przysługuje jednostce organizacyjnej, choćby nie posiadała osobowości prawnej. W

sprawach o roszczenia ze stosunku pracy nie ma zastosowania art. 67 § 2 k.p.c., ponieważ nie występuje w nich Skarb Państwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., II PK 357/07, LEX nr 818585). Pracodawcą jest druga strona stosunku pracy i jedynie ona może być pozywana i sama pozywać w sprawie ze stosunku pracy – ma legitymację bierną do występowania w sporze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 r., II PK 78/09, LEX nr 558307).

Warto zwrócić skarżącemu uwagę, że bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego w sposób jednoznaczny wyjaśnia specyfikę omawianego zagadnienia. I tak pracodawcą sędziego jest sąd jako jednostka organizacyjna, w której sędzia pełni swoją służbę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 111/10, LEX nr 1001270 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 1993 r., I PZP 30/93, OSNC 1994 nr 6, poz. 123), pracodawcą prokuratora jest odpowiednia jednostka prokuratury (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2004 r., II PZP 5/04, LEX nr 585792), pracodawcą naczelnika urzędu skarbowego ten urząd (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2002 r., III PZP 16/02, OSNAPiUS 2002 nr 23, poz. 563 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2005 r., I PK 52/05, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 204), a pracodawcą dyrektora izby skarbowej ta izba, pracodawcą dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy jest urząd pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., I PKN 448/97, OSNAPiUS 1998 nr 22, poz. 649).

Zaprezentowane przykłady orzecznicze tworzą czytelny obraz, iż pracodawcą pracowników sfery publicznej w żadnym wypadku nie jest Skarb Państwa, bo to nie Skarb Państwa ich zatrudnia, tylko odpowiednia państwowa jednostka organizacyjna (art. 3 k.p., art. 460 k.p.c.- zobacz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2015 r., I Pz 8/15, LEX nr 1771585).

2. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w przypadku powołania się na przesłankę przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. obowiązkiem pełnomocnika skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, Lex 1102817). Sformułowanie zagadnienia powinno odwoływać się w

sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. W uzasadnieniu wniosku należy zaś przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2012 r., III PK 16/12, LEX nr 1619863). Samo sformułowanie problemu prawnego, który zdaniem pełnomocnika skarżącego występuje w danej sprawie, żadną miarą nie wystarcza do przekonania Sądu Najwyższego na etapie przedsądu o występowaniu publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia tego problemu przy merytorycznym rozpoznaniu skargi kasacyjnej. Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej ze względu na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie spełnia powyższych wymogów. Uzasadnienie potrzeby przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w odniesieniu do domniemanego problemu prawnego, nie zawiera wspomnianej powyżej jurydycznej argumentacji przemawiającej za występowaniem publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia zagadnień prawnych oraz wadliwości ich rozwiązania przy zastosowaniu rozumowania przyjętego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd drugiej instancji, zwłaszcza gdy opiera się na odmiennej ocenie okoliczności faktycznych związanych z rodzajem zajmowanego stanowiska przez powódkę.

3. Sąd Najwyższy nie znalazł także podstaw dla przyjęcia skargi kasacyjnej ze względu na jej oczywistą zasadność. Powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego uzasadniającego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie konkretnych, wskazanych we wniosku, przepisów prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2014 r., III UK 76/13, LEX nr 1555639). Bez wskazania które przepisy zostały naruszone nie można ocenić, czy skarga jest oczywiście zasadna (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011 r., III UK 31/11, LEX nr 1647074). Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej występuje wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd

przepisów prawa materialnego i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego - dla oceny naruszenia przepisów prawa procesowego - można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2011 r., II PK 7/11, LEX nr 1616008). Ponadto, podczas gdy dla samego uwzględnienia skargi kasacyjnej na etapie jej merytorycznego rozpoznawania wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na oczywistej, widocznej *prima facie*, sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2014 r., III UK 76/13, LEX nr 1648617 i powołane tam orzecznictwo). Tymczasem oczywistej zasadności skargi pełnomocnik upatruje w kontekście podstaw kasacyjnych. Te zaś sprowadzają się do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu Okręgowego, skoro koncentrują się na uchybieniach procesowych (art. 233 k.p.c. i art. 382 k.p.c.). Warto zatem przypomnieć, że w obowiązującym stanie prawnym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne w ramach systemu apelacji pełnej (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny.

Tym samym, nie ma żadnej możliwości uznania, że skarga kasacyjna mogłaby być uznana za oczywiście uzasadnioną z powodu naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które to zarzuty miałyby prowadzić do

podważenia przyjętej przez Sąd drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Konglomerat powyższych argumentów obliguje od rozstrzygnięcia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.